

นิทานสุภาษิตจีน (62) 成语故事 (六十二)

นิทานสุภาษิตจีนที่ “เรียนไทยได้จีน” จะนำเสนอในฉบับนี้คือ 缘木求鱼/缘木求魚 (yuán mù qiú yú/เยหวียน มู่ ฉิว ยุหวี่) โดย 缘木yuán mù เยหวียน มู่ แปลว่าปีนต้นไม้ 求鱼qiú yú ฉิว ยุหวี่ แปลว่าจับปลา เมื่อนำมารวมกันเป็นภาษิต ก็จะแปลว่าปีนขึ้นบนต้นไม้เพื่อไปจับปลา ภาษิตนี้ใช้เสียดสีประชดประชัน คนที่มีแต่ความอยาก แต่ไม่มีแผนการ ไม่มียุทธศาสตร์ที่ชัดเจน หรือทำในสิ่งที่ตนเองอยากแต่ทิศทางทำอยู่มันผิดกัน เช่น ปลาย่อมต้องแหวกว่ายอยู่ในน้ำ การที่เราอยากกินปลา แล้วปีนขึ้นไปจับปลาบนต้นไม้ นั่นก็จะเสียแรงเปล่า

ในยุคที่ประเทศจีนแตกแยกเป็นก๊กเป็นเหล่าทำศึกสงครามแย่งชิงดินแดนและความเป็นใหญ่กันถ้วนทั่ว มีแคว้นหนึ่งชื่อแคว้นฉี หรือฉีกั๋ว 齐国/齊國 Qí Guó เจ้าผู้ครองแคว้นฉีได้แต่ตีหน้าเศร้ากลัดกลุ้มไปวันๆ ทั้งที่รอบตัวมีเหล่าขุนนาง นางสนมหอมล้อมมากมาย แต่เจ้าแคว้นฉีกลับไม่รู้สึกรู้หาความสุขเอาเสียเลย วันหนึ่งเมิ่งจื่อ 孟子Mèng Zǐ ยอดนักคิดแห่งยุครวมแคว้นฉีเห็นว่า เหตุใดท่านจึงดูทุกข์ขี้หนัก เจ้าแคว้นฉีไม่ตอบ เมิ่งจื่อจึงถามต่อว่า อาหารการกินไม่ดี หรือนางสนมไม่สวย หรือเหล่าขุนนางคนใดทำให้ท่านไม่พอใจ เจ้าแคว้นฉีส่ายหน้าไม่ตอบ เมิ่งจื่อ

จึงถามต่อว่า หรือว่ามีข้าศึกจากแคว้นใดจะยกมาตีแคว้นเรา หรือว่ามีคนลอบคิดร้ายต่อท่าน เจ้าแคว้นฉีตอบว่าทุกอย่างที่ท่านเดาตามล้วนไม่ใช่ทั้งสิ้น เมิ่งจื่อจึงบอกว่า ข้ารู้แล้วแหละว่าท่านทุกข์อันใด พร้อมพูดต่อว่าที่เจ้าแคว้นฉีทุกข์นั้นเพราะอยากใช้กำลังไปขยายดินแดน อยากรวมแผ่นดินที่แตกแยกไปให้กลับคืนมา

โดยตัวท่านเป็นผู้นำสูงสุดแต่เพียงผู้เดียว เจ้าแคว้นที่นั่งฟังแบบแข็งๆ อยู่ในที่แรก รีบลุกขึ้นนั่งแล้วถามเมิ่งจื่อว่า ท่านรู้ได้อย่างไรว่าเราต้องการเช่นนั้น เมิ่งจื่อไม่ตอบ แต่พูดว่า แล้วที่ท่านทุกข์ก็เพราะเหล่าขุนนางไม่เห็นด้วยที่ท่านจะยกกำลังไปรบเอาดินแดนของแคว้นอื่น เมิ่งจื่อพูดต่อนอกจากท่านจะทำการไม่สำเร็จแล้ว มันกลับจะเป็นอันตรายกับแคว้นของท่านได้ ข้าพเจ้าคิดว่าที่ท่านทำอยู่นี้ก็เหมือนดังคนอยากได้ปลาแล้ว กลับไปปีนต้นไม้ ซึ่งมันไม่มีประโยชน์อันใดเลย ข้าขอเสนอแนะให้ท่านรีบจัดการบ้านเมืองของตัวเองให้ดี ท่านต้องปกครองบ้านเมืองอย่างมีศัพทธรรมทำให้บ้านเมืองร่มเย็นและมีความเจริญในทุกด้าน เช่นนี้แล้ว พวกเหล่า นักปกครอง นักการทหาร นักรบที่เก่งๆ ก็จะนึกถึงท่าน ก็จะมาอยู่กับท่าน เหล่าพ่อค้าวาณิชทั้งหลายก็จะมาอยู่ในเมืองของท่าน ชาวเกษตรกรก็จะมาทำการเกษตรที่แผ่นดินของท่าน ประชาชนทั้งหลายจากทั่วสารทิศก็จะมาพึ่ง

ร่วมโพธิ์ของท่าน เช่นนี้แล้วไซ้ บ้านเมืองก็จะยิ่งใหญ่ แข็งแกร่ง ได้เมืองอื่นๆ มาโดยไม่ต้องเสียแรง เหตุเพราะมนุษย์ทุกคนทุกคนชั้นต่างล้วนต้องการอยู่เย็นเป็นสุขนั่นเอง

ข้อคิดจากประโยคสุภาษิตนี้

(ที่มาภาพ <http://image.baidu.com/search>)

成语比喻：只有勇气，而方向或办法不对，就不可能达到目的。

成語比喻：只有勇氣，而方向或辦法不對，就不可能達到目的。

Chéngyǔ bǐyù: zhǐ yǒu yǒngqì, ér fāngxiàng

huò bànfǎ bú duì, jiù bù kěnéng dá dào mùdì.

เฉิงยฺหวี่ บี้ยฺวี่: จื่อ โหย่ว หย่งซี่, เอ้อร์ ฟางเซียง ฮั่ว บั้นฝ่า ญู๋ ตูย, จิว ญู๋ เซอเหิง ต่าเต้า มู่ตี้.

สุภาษิตเปรียบว่า มีแต่ความกล้าหาญ แต่ทิศทางหรือวิธีการที่ไม่ถูกต้อง ก็ไม่อาจไปสู่เป้าหมายได้

ประโยคตัวอย่างที่ใช้สำนวนสุภาษิตนี้ เช่น

你平时不用功学习而想取得好成绩，考试就想作弊，就像缘木求鱼，是不可能学习好的。

你平時不用功學習而想取得好成績，考試就想作弊，就像緣木求魚，是不可能學習好的。

Nǐ píngshí bú yònggōng xuéxí ér xiǎng qǔ dé hǎo chéngjì, kǎoshì jiù xiǎng zuòbì, jiù xiàng yuán mù qiú yú, shì bù kěnéng xuéxí hǎo de.

หนี่ ปิ่งฉื่อ ญู๋ ยงกิง เสวสี่ เอ้อร์ เสียง ฉี่ เตอ ห่าว ฉิ่งจี้, เซาฉื่อ จิว เสียง จิวตี้, จิว เซียง เยหวียน มู่ ฉิว ยุหวี่, ฉื่อ ญู๋ เซอเหิง เสวสี่ ห่าว เตอะ.

ในช่วงปกติ คุณไม่ตั้งใจว่าเรียนแต่กลับอยากได้คะแนนดีๆ คิดแต่จะทุจริตในการสอบ เหมือนดังอยากได้ปลาแต่กลับปีนต้นไม้ ไม่มีทางที่จะเรียนดีได้

ศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมจีนสิรินธร
มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง